

Türk İç Hastalıkları Uzmanlık Derneğinin Yayın Organıdır

İÇ HASTALIKLARI Dergisi

www.ichastaliklaridergisi.org

Cilt **17**
Volume

Sayı **4**
Issue

Yıl **2010**
Year

- **Malnütrisyon**
Malnutrition
Doç. Dr. R. Haldun GÜNDOĞDU
- **Enteral Beslenme Destek Ürünleri**
Enteral Nutrition Products
Doç. Dr. Bülent SAKA
- **Parenteral Nütrisyon**
Parenteral Nutrition
Uzm. Dr. Ebru ORTAÇ ERSOY, Prof. Dr. Arzu TOPELİ İSKİT,
Prof. Dr. Osman ABBASOĞLU
- **Preoperatif Nütrisyonel Desteğin Klinik Yararları**
Clinical Benefits of Pre-operative Nutritional Support
Uzm. Dr. Fatih YANAR, Doç. Dr. Halil ALIŞ
- **Yaşlı Hastalarda Malnütrisyon**
Malnutrition in the Elderly
Doç. Dr. Bülent SAKA
- **Kronik Karaciğer Hastalığında Nütrisyon Desteği**
Nutritional Support in Chronic Liver Diseases
Doç. Dr. Tarkan KARAKAN
- **Kanser ve İmmünnütrisyon**
Cancer and Immunonutrition
Doç. Dr. Erkan ÖZTÜRK
- **Kronik Böbrek Hastalığında Beslenme Desteği**
Nutritional Support in Chronic Kidney Disease
Uzm. Dr. Yaşar ÇALIŞKAN, Prof. Dr. Alaaddin YILDIZ
- **Evde Nütrisyon Desteği**
Home Care Nutritional Support
Doç. Dr. R. Haldun GÜNDOĞDU

MALNÜTRİSYONLU HASTAYA YAKLAŞIM

İÇ HASTALIKLARI Dergisi

www.ichastaliklaridergisi.org

cilt 17 | sayı 4 | yıl 2010
volume | issue | year

ISSN 1300-9338
Üç ayda bir yayımlanır

EDİTÖR Prof. Dr. Şükrü PALANDUZ

EDİTÖR YARDIMCILARI Doç. Dr. Mine DURUSU TANRIÖVER, Doç. Dr. Bülent SAKA

DANIŞMA KURULU

Prof. Dr. Fehmi Akçiçek
Prof. Dr. Nurullah Akkoç
Prof. Dr. Melih Aktan
Doç. Dr. Filiz Akyüz
Doç. Dr. Teslime Atlı
Doç. Dr. Ahmet Kaya Bilge
Doç. Dr. Mustafa Cankurtaran
Doç. Dr. Atahan Çağatay
Prof. Dr. Kıvanç Çefle
Prof. Dr. Neşe Çolak
Prof. Dr. Kadir Demir
Prof. Dr. Nevin Dinççağ
Prof. Dr. Tefvik Ecder
Prof. Dr. Mustafa Erelel
Prof. Dr. Nilgün Erten
Prof. Dr. Ahmet Gül
Prof. Dr. Alper Gürlek

Prof. Dr. Neşe İmeryüz
Doç. Dr. Sevil Kamalı
Prof. Dr. M. Akif Karan
Prof. Dr. Kubilay Karşıdağ
Doç. Dr. Barış Kaya
Prof. Dr. Sabahattin Kaymakoğlu
Doç. Dr. Yaşar Küçükardalı
Doç. Dr. Selim Nalbant
Prof. Dr. Hüseyin Ofraz
Doç. Dr. Gül Öz
Prof. Dr. Mehmet Şükrü Sever
Prof. Dr. Ahmet Bilge Sözen
Prof. Dr. Mehmet Şencan
Doç. Dr. İlker Taşçı
Prof. Dr. Cemil Taşcıoğlu
Prof. Dr. Candan Tuncer
Prof. Dr. Selim Yavuz

Danışma Kurulu soyadına göre alfabetik olarak sıralanmıştır.

Sahibi: Bilimsel Tıp Yayınevi adına Osman ÇEVİK

Yazı İşleri Müdürü: Doç. Dr. Gül Ruhsar YILMAZ

YAYINCI KURULUŞ

bilimsel tıp
yayınevi

www.bilimseltipyayinevi.com

Bilimsel Tıp Yayınevi

Bükrüş Sokak No: 3/20, Kavaklıdere-Ankara
Telefon : 0312 426 47 47 - 0312 466 23 11
Faks : 0312 426 93 93
E-posta : bilimsel@tr.net
Web sayfası : www.bilimseltipyayinevi.com

Genel Koordinatör

Ecz. İbrahim ÇEVİK
Telefon (GSM) : 0532 622 13 23
E-posta : ibrahim.cevik@ichastaliklaridergisi.org

Dergimizde asitsiz kağıt kullanılmaktadır.

TÜRK İÇ HASTALIKLARI UZMANLIK DERNEĞİ YÖNETİM KURULU

BAŞKAN : Serhat ÜNAL

GENEL SEKRETER : Erdal ESKİOĞLU

SAYMAN : Sedat KIRAZ

ÜYELER : Ahmet DEMİRKAZIK
İhsan ERTENLİ
Kerim GÜLER
Mert ÖZBAKKALOĞLU
Bırol ÖZER
Tufan TÜKEK

İÇ HASTALIKLARI Dergisi

www.ichastaliklaridergisi.org

AMAÇ VE KAPSAM

İÇ HASTALIKLARI Dergisi Türk İç Hastalıkları Uzmanlık Derneğinin süreli yayını olarak Bilimsel Tıp Yayınevi tarafından Mart, Haziran, Eylül ve Aralık aylarında olmak üzere yılda 4 sayı yayımlanmaktadır. İÇ HASTALIKLARI Dergisi'nin yayın dili Türkçe'dir. Dergide derleme ve kısa olgu sunumu türündeki makaleler yayımlanmaktadır.

İÇ HASTALIKLARI Dergisi ile okuyucuların gereksinim ve beklentilerine yanıt verecek şekilde iç hastalıkları alanına giren farklı bilim dalları ve disiplinleri kapsayan konularda güncel, bilimsel literatüre katkı sağlayan bilgilerin sunulması amaçlanmaktadır.

Derginin hedef okuyucu kitlesi başta iç hastalıkları dallarında çalışan uzman ve asistan doktorlar olmak üzere tıbbın diğer branşlarında çalışan ve iç hastalıkları ile ilgilenen tüm hekimlerdir.

Abone İşlemleri

İÇ HASTALIKLARI Dergisi, Türk İç Hastalıkları Uzmanlık Derneği üyelerine ücretsiz olarak ulaştırılmaktadır. Makalelerin içerik ve tam metinlerine www.ichastaliklaridergisi.org adresinden ulaşılabilmektedir. Dergi ayrıca, dergiye yıllık abone olan hekimlere düzenli olarak ulaştırılmaktadır.

1 yıllık abone ücreti (2010)

Kurumlar için : 60 TL

Hekimler için : 50 TL

Tek sayı ücreti : 20 TL

Dergiye www.ichastaliklaridergisi.org adresi aracılığıyla abone olunabilmektedir.

Adres: İÇ HASTALIKLARI Dergisi

PK 130 Kavaklıdere-Ankara

Telefon : 0312 426 47 47 - 0312 466 23 11

Faks : 0312 426 93 93

E-posta : bilimsel@tr.net

Web sayfası : www.ichastaliklaridergisi.org

Yayın İzni

İÇ HASTALIKLARI Dergisi'nde yayımlanan yazılar, resim, şekil, grafik ve tablolar Bilimsel Tıp Yayınevi'nin yazılı izni olmadan kısmen veya tamamen çoğaltılamaz, belli bir sistemde arşivlenemez, reklam ya da tanıtım amaçlı materyallerde kullanılamaz. Bilimsel makalelerde kaynak gösterilmek şartı ile alıntı yapılabilir. Dergide yayımlanan reklamların içeriğinden ilgili firmalar sorumludur.

Reklam Bağlantıları ve Baskı İzinleri İçin

Ecz. İbrahim Çevik

Bilimsel Tıp Yayınevi

Adres : Bükreş Sokak No: 3/20 06680 Kavaklıdere-Ankara, Türkiye

Telefon : 0532 622 13 23 - 0312 426 47 47 - 0312 466 23 11

Faks : 0312 426 93 93

E-posta : ibrahim.cevik@ichastaliklaridergisi.org

Web sayfası : www.bilimseltipyayinevi.com

Yazarlara Bilgi

Yazarlara bilgi kısmına, derginin basılı örneklerinden ve www.ichastaliklaridergisi.org adresinden ulaşılabilir.

Yazıların Bilimsel ve Hukuki Sorumluluğu

Yayımlanan yazıların bilimsel ve hukuki sorumluluğu yazarlarına aittir. Yazıların içeriğinden ve kaynakların doğruluğundan yazarlar sorumludur. Editör, editör yardımcıları ve yayıncı dergide yayınlanan yazılar için herhangi bir sorumluluk kabul etmez.

Dergimizde asitsiz kağıt kullanılmaktadır.

İÇ HASTALIKLARI Dergisi

www.ichastaliklaridergisi.org

YAZIM KURALLARI

1. İÇ HASTALIKLARI Dergisi Türk İç Hastalıkları Uzmanlık Derneğinin süreli yayını olarak Bilimsel Tıp Yayınevi tarafından üç ayda bir olmak üzere Mart, Haziran, Eylül ve Aralık aylarında yayınlanmaktadır.
2. İÇ HASTALIKLARI Dergisi ile okuyucuların gereksinim ve beklentilerine yanıt verecek şekilde iç hastalıkları alanına giren farklı bilim dalları ve disiplinleri kapsayan konularda güncel, bilimsel literatüre katkı sağlayan bilgilerin sunulması amaçlanmaktadır.
3. Dergide derleme türünde makaleler ile kısa olgu sunumu türünde yazılar yayımlanır. Derleme türündeki yazılar editör ve editör yardımcıları tarafından önceden planlanmaktadır. Aynı zamanda yazarlar tarafından gönderilen derleme ve kısa olgu sunumu türü makaleler editör ve editör yardımcıları tarafından değerlendirme sürecinden geçirildikten sonra yayınına karar verilir.
4. Derginin yayını dili Türkçe'dir. Yazılarda Türk Dil Kurumunun Türkçe Sözlüğü ve Yazım Kılavuzu temel alınmalıdır (<http://tdk.org.tr>). Anatomik terimlerin Latince kullanılmasıdır. Gündelik tıp diline yerleşmiş terimler ise okundukları gibi Türkçe yazım kurallarına uygun olarak yazılmalıdır. İngilizce veya başka bir yabancı dildeki şekli ile yazılan terimler tırnak içinde belirtilmelidir.
5. Yayınlanması amacıyla gönderilen yazılar Uluslararası Tıp Dergi Editörleri Komitesi (ICMJE) tarafından oluşturulan ve güncellenen, Biyomedikal Dergilere Gönderilen Makalelerde Bulunması Gereken Standartlara (Uniform Requirements for Manuscripts Submitted to Biomedical Journals Editors) uygun olarak hazırlanmış olmalıdır (www.icmje.org).
6. Editör ve editör yardımcıları yayını koşullarına uymayan yazıları; düzeltmek üzere yazarına geri gönderme, biçimce düzenleme veya reddetme yetkisine sahiptir.
7. Yazılar, "Times New Roman" karakterinde çift satır aralıklı olarak ve 12 punto kullanılarak yazılmalı, sayfanın her iki kenarında 2 cm boşluk bırakılmalıdır. Yayın metni IBM uyumlu bilgisayar programında (Microsoft Windows, en az Word 98) hazırlanmış olmalıdır. Sayfalara başlık sayfasından başlayarak sırayla numara verilmelidir. Numaralar sayfanın sağ alt köşesinde yer almalıdır.
8. Makalede kullanılan kısaltmalar uluslararası kabul edilen şekilde olmalı, ilk kullanıldıkları yerde açık olarak yazılmalı ve parantez içinde kısaltılmış şekli gösterilmelidir. Tüm metin boyunca kısaltılmış şekil kullanılmalıdır. Uluslararası kullanılan kısaltmalar için "<http://journals.tubitak.gov.tr/kitap/maknasyaz/>" kaynağına bakınız.
9. Yazının başlık sayfasında, yazının Türkçe başlığı, yazarların açık ad ve soyadları ile çalıştıkları klinik, anabilim dalı/bilim dalı, enstitü ve kuruluşun adı belirtilmelidir. Başlık sayfasında yazışmaların yapılacağı kişinin adı, yazışma adresi, elektronik posta adresi, telefon ve faks numaraları yer almalıdır.
10. Derleme türü makalelerde Türkçe ve İngilizce özet yer almalıdır. Özet bölümünde kısaltmalardan mümkün olduğunca kaçınılmalıdır. Kaynak, şekil, tablo ve atıf yer almamalıdır.
11. Anahtar kelimeler Index Medicus Medical Subject Headings (MeSH)'e uygun olacak şekilde en az iki en fazla beş adet olmalıdır. Anahtar kelimeler için www.nlm.nih.gov/mesh/MBrowser.html adresine başvurulmalıdır.
12. Derleme türü makaleler; Türkçe başlık, Türkçe özet ve Türkçe anahtar kelimeler, İngilizce başlık, İngilizce özet, İngilizce anahtar kelimeler içermelidir. Derleme türü makalelerde özet tek paragraf olacak şekilde hazırlanmalı ve 300 kelime ile sınırlı olmalıdır. Bölümlendirilmiş özet hazırlanmasına gerek yoktur. Kaynak sayısı mümkünse 40'ın üzerinde olmamalıdır.
13. Kısa olgu sunumu bölümünde, iç hastalıkları ile ilgili klinik tabloların görüntüleri yayımlanır. Bu tür makaleler tamamen görsel ağırlıklı olmalıdır. Klinik görünüm yazılarında başlık en fazla sekiz kelime olmalı ve en fazla üç yazar adı yer almamalıdır. Klinik görünüm altındaki yazı 150 kelimeyi geçmemeli, hastanın öyküsü, fizik inceleme ve laboratuvar bulguları, klinik seyir, uygulandıysa tedaviye yanıt ve hastanın son durumu kısaca özetlenmelidir. Görünüm üzerinde yapılan tüm işaretleme alt yazıda tanımlanmalı ve açıklanmalıdır. Kaynaklar çok az sayıda olmalıdır.
14. Tablolar, şekil, grafik ve resimler metin içindeki sıraya göre numaralandırılmalıdır.
15. Her tablo ayrı bir sayfaya çift aralıklı şekilde hazırlanmış olmalıdır. Her bir tabloya kısa bir başlık verilmelidir. Açıklamalar başlıkta değil, dipnotlarda yapılmalıdır. Dipnotlarda standart olmayan tüm kısaltmalar açıklanmalıdır. Dipnotlar için sırayla şu semboller kullanılmalıdır: (*, †, ‡, §, ||, ¶, **, ††, ‡‡). Özgün olmayan şekil, tablo ve resim vs. için mutlaka alındığı kaynak gösterilmeli ve gerekiyorsa ilgili yayınevinden ve/veya yazardan izin alınmalıdır. Metin içinde her tabloya atıfta bulunulduğuna emin olunmalıdır.
16. Şekiller ve grafikler profesyonel olarak çizilmeli veya fotoğraflanmalı, fotoğraflar dijital baskı kalitesinde olmalıdır. Şekiller ve grafiklerin JPEG ya da GIF formatında yüksek çözünürlükte görüntü oluşturacak biçimlerde elektronik dosyaları gönderilmeli ve göndermeden önce bu dosyaların görüntü kaliteleri bilgisayar ekranında kontrol edilmelidir. Renkli resim ve şekillerin basımı için karar editör ve editör yardımcılarına aittir.
17. Resimler mümkün olduğunca tek başlarına anlaşılabilir olmalıdır. Eğer hasta(lar)ın fotoğrafı kullanılacaksa, yasal olarak hasta(lar)dan veya sorumlu yakınından yazılı izin alınmalıdır.
18. Şekiller, grafikler ve resimler için alt yazılar ve dipnotlar çift aralıklı olarak ve numaralar ile hangi şekle karşı geldikleri belirtilerek ayrı bir sayfada yazılmalıdır.
19. **Kaynak Yazımı**
Henüz yayınlanmamış veriler ve çalışmalar kaynaklar bölümünde yer almamalıdır. Bunlara metin içerisinde "kişisel görüşme, isim(ler), yayınlanmamış veri, yıl" şeklinde yer verilmelidir.

YAZIM KURALLARI

Kaynak numaraları metinde cümle sonunda parantez içinde belirtilmeli, metin sonunda eser içindeki geçiş sırasına göre numaralandırılmalıdır. Dergi isimleri "Index Medicus" ve "Ulakbim/Türk Tıp Dizini"ne göre kısaltılmalıdır. Kaynakların yazılımı aşağıdaki örneklere uygun olmalıdır.

Kaynak bir dergi ise;

Yazar(lar)ın soyadı adının başharf(ler)i (6 ve daha az sayıda yazar için yazarların tümü, 6'nın üzerinde yazarı bulunan makaleler için ilk 6 yazar belirtilmeli, Türkçe kaynaklar için "ve ark.", yabancı kaynaklar için "et al." ibaresi kullanılmalıdır). Makalenin başlığı. Derginin Index Medicus'a uygun kısaltılmış ismi (<http://www.ncbi.nlm.nih.gov/sites/entrez/query.fcgi?db=nlmcatalog>) Yılı; Cilt: İlk ve son sayfa numarası.

Örnek: Özsoylu Ş. Idiopathic thrombocytopenic purpura. Am J Hematol 1995; 48: 138-43.

Kaynak bir dergi eki ise;

Yazar(lar)ın soyadı adının başharf(ler)i. Makalenin başlığı. Derginin Index Medicus'a uygun kısaltılmış ismi (<http://www.ncbi.nlm.nih.gov/sites/entrez/query.fcgi?db=nlmcatalog>) Yılı; Cilt(Suppl): Silk sayfa numarası-Sson sayfa numarası.

Örnek: Olofsson SK, Cars O. Optimizing drug exposure to minimize selection of antibiotic resistance. Clin Infect Dis 2007; 45(Suppl): S129-S36.

Kaynak bir kitap ise;

Yazar(lar)ın soyadı adının başharf(ler)i. Kitabın Adı. Kaçınıcı baskı olduğu. Basım yeri: Basımevi, Basım Yılı.

Örnek: Jacobson HR, Striker GE, Klahr S. The Principles and Practice of Nephrology. 1st ed. Philadelphia: BC Decker Inc, 1991.

Kaynak kitaptan bir bölüm ise;

Bölüm yazar(lar)ının soyadı adının başharf(ler)i. Bölüm başlığı. In: Editör(ler)in soyadı adının başharf(ler)i (ed) veya (eds). Kitabın adı. Kaçınıcı baskı olduğu. Basım yeri: Yayınevi, Baskı yılı: Bölümün ilk ve son sayfa numarası.

Örnek: Rai KR. An outline of clinical management of chronic lymphocytic leukemia. In: Cheson BD (ed). Chronic Lymphocytic Leukemia, Scientific Advances and Clinical Developments. 1st ed. New York: Marcel Dekker Inc, 1993: 241-51.

Kaynak elektronik olarak yayımlanan bir dergi ise;

Yazar(lar)ın soyadı adının başharf(ler)i (6 ve daha az sayıda yazar için yazarların tümü, 6'nın üzerinde yazarı bulunan makaleler için ilk 6 yazar belirtilmeli Türkçe kaynaklar için "ve ark.", yabancı kaynaklar için "et al." ibaresi kullanılmalıdır). Makalenin başlığı. Derginin Index Medicus'a uygun kısaltılmış ismi Yılı; Cilt: İlk ve son sayfa numarası. Elektronik olarak yayımlanma tarihi yıl ay ve gün.

Örnek: Lemmon GH, Gardner SN. Predicting the sensitivity and specificity of published real-time PCR assays. Ann Clin Microbiol Antimicrob 2008; 7: 18. Epub 2008 Sep 25.

Kaynak bir web sitesi ise;

Web sitesinin adı. Erişim tarihi. Available from: Web sitesinin adresi.

Örnek: World Health Organization (WHO). Erişim tarihi: 9 Temmuz 2008. Available from: <http://www.who.int>

20. Kaynak Gösterme

İÇ HASTALIKLARI Dergisi

21. Telif Hakları

İÇ HASTALIKLARI Dergisi Yazım Kurallarının telif hakları Bilimsel Tıp Yayınevi'ne ait olup tüm hakları saklıdır.

İÇ HASTALIKLARI Dergisi'nde yayımlanan yazılar, resim, şekil, grafik ve tablolar Bilimsel Tıp Yayınevi'nin yazılı izni olmadan kısmen veya tamamen çoğaltılamaz, belli bir sistemde arşivlenemez, reklam ya da tanıtım amaçlı materyallerde kullanılamaz. Bilimsel makalelerde kaynak gösterilmek şartı ile alıntı yapılabilir.

Yayımlanan yazıların bilimsel ve hukuki sorumluluğu yazarlarına aittir. Yazılardaki düşünce ve öneriler ile kaynakların doğruluğu tümüyle yazarların sorumluluğundadır. Yayımlanmak üzere kabul edilen yazıların her türlü yaygın hakkı Bilimsel Tıp Yayınevi'ne aittir. Yazı yayına kabul edildikten sonra yazışma adresindeki yazarın e-postasına gönderilecek olan "Telif Hakkı Devir Formu" doldurulup tüm yazarlar tarafından imzalanarak e-posta yolu ile bilimsel@tr.net adresine veya 0312 426 93 93 numaralı faksa gönderilmelidir.

22. Yazılar yukarıdaki kurallara uygun şekilde online değerlendirme sistemine kaydedilmelidir (www.ichastaliklaridergisi.org).

23. Yazarlara telif ücreti ödenmemektedir.

24. İletişim

Prof. Dr. Şükrü PALANDUZ

İstanbul Üniversitesi İstanbul Tıp Fakültesi, İç Hastalıkları Anabilim Dalı

Çapa-İstanbul

Tel: 0212 414 20 00/32919

E-posta: spalanduz@istanbul.edu.tr

İÇİNDEKİLER

| cilt 17 | sayı 4 | yıl 2010

189

Malnütrisyon

Doç. Dr. R. Haldun GÜNDOĞDU

203

Enteral Beslenme Destek Ürünleri

Doç. Dr. Bülent SAKA

209

Parenteral Nutrisyon

Uzm. Dr. Ebru ORTAÇ ERSOY, Prof. Dr. Arzu TOPELİ İSKİT,
Prof. Dr. Osman ABBASOĞLU

217

Preoperatif Nutrisyonel Desteğin Klinik Yararları

Uzm. Dr. Fatih YANAR, Doç. Dr. Halil ALIŞ

223

Yaşlı Hastalarda Malnütrisyon

Doç. Dr. Bülent SAKA

233

Kronik Karaciğer Hastalığında Nutrisyon Desteği

Doç. Dr. Tarkan KARAKAN

239

Kanser ve İmmünnütrisyon

Doç. Dr. Erkan ÖZTÜRK

247

Kronik Böbrek Hastalığında Beslenme Desteği

Uzm. Dr. Yaşar ÇALIŞKAN, Prof. Dr. Alaaddin YILDIZ

257

Evde Nutrisyon Desteği

Doç. Dr. R. Haldun GÜNDOĞDU

CONTENTS

volume 17 | issue 4 | year 2010

189

Malnutrition

Doç. Dr. R. Haldun GÜNDOĞDU

203

Enteral Nutrition Products

Doç. Dr. Bülent SAKA

209

Parenteral Nutrition

Uzm. Dr. Ebru ORTAÇ ERSOY, Prof. Dr. Arzu TOPELİ İSKİT,
Prof. Dr. Osman ABBASOĞLU

217

Clinical Benefits of Pre-operative Nutritional Support

Uzm. Dr. Fatih YANAR, Doç. Dr. Halil ALIŞ

223

Malnutrition in the Elderly

Doç. Dr. Bülent SAKA

233

Nutritional Support in Chronic Liver Diseases

Doç. Dr. Tarkan KARAKAN

239

Cancer and Immunonutrition

Doç. Dr. Erkan ÖZTÜRK

247

Nutritional Support in Chronic Kidney Disease

Uzm. Dr. Yaşar ÇALIŞKAN, Prof. Dr. Alaaddin YILDIZ

257

Home Care Nutritional Support

Doç. Dr. R. Haldun GÜNDOĞDU